

ABONAMENTUL:
 19 jumătate 160 Lei
 30 de ani 80 Lei
 Exemplarul 3 Lei

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și
 ADMINISTRAȚIA
 ARAD
 Strada Horia No. 2.
 (Clubul Partidului
 Național Țărănesc)

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

Cuvântul Regelui Soluția crizei: guvern NICOLAE IORGA.

— Evenimentele de Sâmbătă. — Lista de guvern a d-lui Titulescu. —

Convocați la o consfătuire reală toți șefii de partide, M. S. Regele Carol II le-a spus cuvântul Său hotărîtor. Regele a arătat necesitatea unirii sincere a tuturor forțelor naționale în interesul țării. Regele are dreptate în adevăr El și-a făcut pe deplin datoria. Unirea energiilor care pot aduce țării un folos real în circumstanțele economice internaționale se impune imperios. Că partidele azi sunt mai aproape una de alta este incontestabil un rezultat al înțelepciunii Regelui nostru care dela urcarea Sa pe Tronul României n'a găsit nici un moment de a aduce o vizibilă înesănătoșare vieții noastre politice. În această mare operă de împăciuire a fost cu drept cuvânt ajutat de guvernul partidului național-țărănesc. Acest partid rupând cu harța tradițională politică a cooperat în mod vrednic la moralizarea vieții publice de stat prin instăpânirea legalității și excluderea abuzurilor din trecut. Că partidele azi se consfătuiesc între ele e semn că în cei doi ani și jumătate de guvernare național-țărănistă, în urma unei guvernări lipsite de patimă politică, lucrurile s'au mai calmat și începe să dicteze rațiunea și sentimentul patriotic. Chiar de nu se varea liza guvernul tuturor partidelor, apropierea lor s'a evidențiat îndeeajuns și nu mai poate fi tăgăduită de nimeni. Credem că o vreme timpul suprem ca ascultând de Regele nostru să revenim cu toții la o adevărată și sinceră colaborare, ca pacea pornită dela capacitatea partidelor să se reînnoiească până și în cel mai ascuns colț al țării unde am vrea să înflămorească munca și să domnească o multumire generală. De vva trebui să luptăm și pe mai departe cu mizeria, să avem pe urma acestei împăciuri măcar satisfacția sufletească că la noi predomină pacea și că cu toții nu avem alt gând decât îmbunătățirea situației noastre politice și economice. Gândul a pornit dela Rege. — Trăiască Regele! Acest gând al Său se întrezărește în cuvântarea pe care o dăm aici în întregime.

marea acestui guvern de »Uniune Națională«.

Fiecare dintre Domniile Voastre, în decursul ultimelor luni, mi-ați expus situația grea prin care trecem și ați cerut cu insistență măsuri grabnice și energice, pentru îndreptarea acestei stări de lucru.

Țara are astăzi mai mult ca oricând nevoie de un guvern care să intrunească maximul posibil de forțe, care să ne permită să luăm măsurile cerute de împrejurări.

Nu vreau nici o clipă să pun la îndoială partiotismul Domniilor Voastre și al partidelor ce le conduceți, de aceea fac încă odată apel la conștiința și sufletul Domniilor Voastre de Români.

Sunt momente în istoria politică a unei țări, când partiotismul luat în cel mai înalt sens al cuvântului, devine un imperativ absolut.

Acela care, oricare ar fi motivul, se va sustrage de a accepta datoria imperioasă, va suporta singur răspunderea în fața istoriei și a tuturor cetățenilor conștiinți de nevoile țării.

Sunt hotărât să intrunesc la un loc, după cum V'am spus, maximul de forțe conștiente de datoria ce le incumbă.

De mai multe zile de când durează criza actuală, fiecare a avut prilejul să-și cântărească cerințele și posibilitățile unei colaborări cât mai largi, cât mai sincere și cu cât mai multe roade folositoare Patriei.

Constat cu satisfacție că asupra programului de guvernare nu sunteți în desacord și nu pot crede că greutățile ce au rămas și care derivă din proporția raporturilor de forțe în această colaborare să poată năruți înfrățirea Uniunii Naționale.

De aceea rog ca până mâine seară, înțelegerea între partide să fie desăvârșită, așa că acest guvern ce-l doresc din tot sufletul și adâncul conștiinței Mele, să se poată înfăptui chiar în aceea zi. România are nevoie astăzi, când greutățile sunt dintre cele mai mari, și probabil vor spori încă, de o guvernare care să strângă cât mai multe forțe.

Acei care cu toată sinceritatea vor răspunde la apelul Meu, vor arăta că sunt conștiinți de rolul politic ce vor să-l joace în această țară. Dacă, din păcate, această »Uniunea Națională« nu se va înfăptui, Eu Unul, nu voi purta nici o răspundere, având conștiința că am făcut toate eforturile ce le poate face un Suveran în această împrejurare.

Ziua de Sâmbătă 18 cor, ultima dată încuviințată de Rege pentru a se limpezi pretenziunile partidelor mici, — despre cari se știe că au venit cu cereri exagerate, — a adus în sfârșit soluția crizei.

D. Nicolae Titulescu neputând înmănunchia pe toți șefii de partide într'un guvern de concentrare a depus mandatul, comunicând Regelui toate piedecile cari se puneau de lupiști, georgiști și averescani. M. S. Regele a încredințat atunci din nou pe d. Titulescu să întocmească o listă de guvern pe care o va găsi realizabilă. Astfel în aceeași zi D. Titulescu luând din nou contact cu șefii partidelor mari, cu d. Iuliu Maniu și Duca, a întocmit următoarea listă: Ministru președinte și ministru de interne N. Titulescu, instrucție publică și culte N. Iorga, externele D. Ghica, justiție judecătorele de casă Lupu, finanțele Zăuceanu, industrie și comerț ing. Vasilescu Carpen, agricultură I. Cămărășescu, muncă și sănătate Dr. Cantacuzino, comunicații Garoflid, armată Gen. Condeescu.

Această listă fiind prezentată Regelui, ea n'a fost acceptată. După o consultare mai îndelungată cu d. Iuliu Titulescu, Iorga și Argetoianu, Regele a încredințat încă în aceeași zi cu formarea guvernului pe d. Iorga.

După o scurtă chibzuire și întrevădere ce a avut-o cu persoanele pe cari a intenționat să le propună Regelui, D. Iorga a întocmit următorul guvern:

Președinte de consiliu și ministru de instrucție publică și culte și inter-

rimar la interne d. Nicolae Iorga.

C. Argetoianu la finanțe și intermar la externe.

Dr. I. Cantacuzino la muncă, sănătate și ocrotiri sociale. Dsa este profesor universitar în capitală la facultatea de medicină.

M. Manoilescu, la industrie și comerț

C. Hamangiu la justiție. Un apreciat și valoros jurist și magistrat la Curtea de Casație.

Gen. Ștefănescu — Amza la război.

Gh. Ionescu-Sisești la agricultură și domenii. Noul ministru este directorul general al agriculturii din Ministerul de domenii, cu numeroase lucrări de specialitate.

V. Vălcovici la comunicații și lucrări publice. Dsa este profesor la facultatea de științe din București și fost rector al politehnicii din Timișoara.

Se șvonește că la externe urmează să intre d. D. Ghica iar la interne d. I. Cămărășescu.

Noul guvern a depus jurământul Sâmbătă seara la orele 7.

Despre parlament circulă diferite știri. Din câte am aflat el va fi convocat încă în săptămâna aceasta. Depinde de atitudinea ce o va manifesta față de guvern, pentru a se ști dacă va fi sau nu dizolvat. Se vorbește că d. Iorga n'ar intenționa dizolvarea parlamentului ci numai în caz că acesta nu i-ar vota încredere. În caz că parlamentul ar da guvernului un vot de blam se prezintă două posibilități: sau cade guvernul sau va fi dizolvat parlamentul. În cazul din urmă alegerile s'ar face după vechea lege electorală.

D. prefect C. A. Dimitrescu despre operațiunile agrare de parcelare din județ.

— Camera agricolă din Arad a dat 100.000 Lei pentru acoperirea cheltuielilor. —
 — Un ajutor pentru sărăcime: —

Vrând să avem informații asupra operațiunilor agrare de parcelare în județ ne-am adresat d-lui inspector general administrativ C. A. Dimitrescu prefectul delegat al județului Arad. Dsa a binevoit să ne declare următoarele:

»Operațiunea de improprietărire a fost desăvârșită în comuna Săvârșin. Inginerul Kiș, trimis de direcția cadastrului a măsurat și format parcelele cari au fost predate tuturor celor îndreptățiți. Sumele de bani necesare acoperirii cheltuielilor acestor lucrări ne-au fost puse la dispoziție de ministerul de agricultură grație intervenției puse de d. deputat Birtolon căruia îi aduc și pe această cale vtile mele de mulțumiri.

In cursul săptămânii ce vine vom continua cu aceste opera-

țiuni și în restul județului.

Acum două zile am pus la dispoziția d-lui consilier agricol Perjan suma de 100.000 Lei ce Camera agricolă din Arad, prin amabilitatea d-lui Dr. Iustin Mărșteiu, mi-a pus-o la dispoziție, care sumă am dispus să fie repartizată proporțional celor 8 președinți ai celor 8 comisiuni agrare de expropriere cari de asemenea vor reînțepe astfel operațiunile sistate de șase luni tocmai din lipsă de mijloace de transport.

In cursul convorbirii cu d. prefect Dimitrescu, dsa ne-a mai declarat că președintele camerei de deputați d. Stejan Cicio Pop i-a pus la dispoziție 10.000 Lei pentru ajutorarea sărăcimii din județ. Suma încă n'a fost distribuită și a fost primită numai în Sâmbătă. Ea va fi distribuită după cum nevoile vor cere, în tot județul, și fără preferință.

Domnilor,
 Precum v'am spus în audiențele individuale ce le-ați avut, de când m'am urcat pe Tronul glorioșilor Regi Carol I. și Ferdinand I. am fost dus de gândul de a strânge într'un singur înmănunchi, forțele vii ale Țării.
 Astăzi am găsit că a sunat ceasul ca această dorință să se îndeplinească și de aceea am în-
 sarcinat pe d. Titulescu cu for-

Buletinul Agricol

al Camerei de Agricultură a județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 290—300.—	per 100. kgr.
Orz	„ 330—350.—	„ „ „
Ovăș	„ 320—340.—	„ „ „
Porumb	„ 300.—320.—	„ „ „

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 10.—15.000.—
„ „ boi	„ 15.—20.000.—
„ „ porci	„ 2.—4.000.—
Una vacă	„ 5.—9.000.—

Publicațiune.

AGRICULTORI!

După pagubele suferite în anul trecut întocmai din cauza neglijenței D-voastre credem că fiecare își va da seama că nu e prea bine să lași pomii din grădina pradă omizilor.

Poamele au preț mare pe piață și deci e păcat să nu vă interesați de grădina mai ales când știți prea bine ce foloase mari puteți trage anual din recolta de fructe.

Camera noastră de Agricultură după cum în anul trecut așa și anul acesta caută ca prin orice mijloace să vă fie într-un ajutor dacă aveți lipsă de sprijinul ei.

În acest scop a legat contract cu o fabrică mare din străinătate care ne livrează preparatul numit „Urania Grün“.

Prețul redus cu care Camera poate vinde acest praf este fixat la suma de Lei 110.— per kgr. atunci când pe piață se vinde cu Lei 140.— per kgr.

Dacă luăm de bază modul de întrebuințarea preparatului fixat de fabrică, la 25. pomi avem lipsă de 100. litri soluție.

Soluția aceasta de 100 litri la stropirea primă trebuie făcută din 100. grame praf „Urania Grün“ adică a zecea parte din un kgr. către care mai adăugăm și un kgr. de var stins.

Costul total a 100. litri soluție este Lei 12.— adică 45. bani pe fiecare pom.

La stropirea a doua și a treia se va lua la 100. litri apă 120 grame praf „Urania Grün“ cu 1'5 kgr. var stins către care se va adăuga și jumătate kgr. piatră vântată. — Astfel vor costa 25 pomi Lei 34. adică 1.40 bani per pom.

Stropirea primă se va face când pomul este încă înmugurat, a doua stropire se va face când pomul înfloarește și a treia stropire trebuie făcută vara după ce sunt lăpdate florile.

Omizile au obiceiul să roadă frunzele, florile și mai târziu și fructele crude și pentru aceea este bine să se dea cel puțin de trei ori cu sprijinul cu soluția de „Urania Grün“ peste pomi.

La stropire se pot folosi sprijinurile ce se folosesc la vie „Vermorel“ cu țevi prelungite.

Important și pentru viticultori!

Camera pune din preparatul „Urania Grün“ și viticultorilor la dispoziție cu prețul redus de Lei 110.— per kgr.

Modul de folosință este pus pe fiecare pachet de praf ce se vinde.

Important pentru cultivatorii sfeclei de zahăr!

După pățania din anul trecut credem că fiecare cultivator de sfeclă și-a dat deja seama de măsurile ce trebuiesc luate pentru stărpirea (gărgărița sfeclei) omidele rusești care atacă și distruge întreaga recoltă de sfeclă.

Camera de Agricultură și-a procurat deja din vreme preparatul „Clorură de bariu“ care ca și anul trecut o pune la dispozițiunea cultivatorilor.

Stropirea se poate face cu stropitoarele de vie, care sunt foarte bune pentru acest scop

Orice informațiune Privitor la combaterea insectelor stircăcioase în pomi-viti și agricultură se poate avea la biroul Camerei de Agricultură între orele oficiale dela 8—1, a. m.

Președinte:
(ss) Dr. Marșieu.

Director:
(ss) N. Popescu.

CIRCULARA.

În conformitate cu Deciziunea Ministerială No. 721/1931. agricultorii cari au însemănat 10. jughere de pământ cu semăntă de grâu selecționată și doresc ca aceste culturi să fie recunoscute ca bune producătoare de sămânțe, să se anunțe la Camera de Agricultură până cel mai târziu la data de 1. Maiu a. c.

Odată cu anunțul sau cererea pentru recunoaștere agricultorul trebuie să arate de unde provine semăntă selecționată cultivată de el și când a fost introdusă în gospodăria lui.

Efectuarea recunoașterii culturilor se va face de către o comisiune compusă dintr-un delegat al Statului, un delegat al Camerei de Agricultură și un delegat al proprietarilor vânzătorii de semăntă.

Comisiunea va examina cul-

turile la fața locului, iar la coltare va examina semăntă vânzare. Taxa de recunoaștere va fi Lei 10.— de jugher.

Recunoașterea culturilor de scop să ofere cumpărătorului de semăntă garanța, că mântă cumpărată îndeplinește următoarele condițiuni: puritatea (curățenia) soiului, lipsa boale transmise și de buienii, calitatea bună a semăntă și puterea de germinație.

Despre agricultorii ale căror culturi vor fi recunoscute ca bune producătoare de semăntă se va forma un tablou, care va fi publicat în Monitorul Oficial. Camerele de Agricultură cumpărărilor de semăntă vor face pentru a-le distribuitorilor sunt obligate să cumpăre numai semăntă recunoscută dela agricultorii înscriși în tablou.

AVIZ.

Se aduce la cunoștință publică că la Ferma Statului Dohangia se află de vânzare trei vieri de prima clasă apte pentru reproducție, rasa Mangalița.

Amatorii sunt rugați să adreseze direct către Ferma Statului Dohangia posta ultimă Chișineu Criș.

EXPOZIȚIA

Muzeului Camerei de Agricultură a Jud. Arad

Camera de Agricultură a județului deja dela înființare și-a dat mereu seamă de lupta dărză ce agricultorii trebuie să dea pentru a-și mântui culturile de năvala omizilor și a diferitelor insecte ce apar an de an prin lanurile din câmp, livezile și viile din deal.

În fiecare an deodată cu desprimăvărarea se începe a fi luate din ofi-

ciu fel de fel de măsuri pentru a ajuta populația în munca ei și a o stimula spre o mai accentuată apărare contra atător neajunsuri ce dau de capul

În drumul nostru cu desfășurarea acțiunii ce am pornit pentru combaterea insectelor și a omizilor de pe culturile din întreg județul, am observat o diferență foarte mare între

Continuarea în pagina 10.

VIZITAȚI!

Expoziția de păsărele

VIZITAȚI!

! care va avea loc la Arad în ziua de 23 Aprilie a. c. în sala mică a Palatului Cultural !

Atitudinea d-lui Iuliu Maniu în fața evenimentelor politice actuale.

— Excluderea d-lui Manoilescu din partidul naț-tărănesc. Prefecții și directorii ministeriali. — D. Titulescu se retrage din diplomație?

D. Iuliu Maniu, e știut că a fost cel dintâi care a dat ascultare cuvântului Suveranului de a se înfăptui un guvern de concentrare pentru salvarea economică a țării. A cedat până și să fie dizolvate și corpurile legiuitoare numai ca să se poată înfăptui dorința Regelui. Precum a declarat-o Marți și d. N. Titulescu, când eșise dela Palatul Regal, prelungirea crizei de guvern nu a fost din pricina d-lui Maniu ci a partidelor mici, cele din urmă nevoind să recunoască inferioritatea lor față de marile partide. Averscanii, lupiștii și georgiștii au cerut pentru cazul de dizolvare a parlamentului să li se dea atâtea locuri câte se cuvin partidelor mari. Această pretențiune exagerată a fost pusă cu știința că ea nu va putea fi satisfăcută și după cum o doreau dela început, ca guvernul de concentrare să nu se înfăptuiască. Aceste partide s'au pus astfel împotriva voinței regale și-au ținut mai mult la interesele lor de partid decât la interesele țării. Rușinea să-i mănânce!

D. Manoilescu intrând în noul guvern

al d-lui N. Iorga fără a avea încuviințarea conducerii partidului naț-tărănesc din care face parte, și astfel călcând peste regulile de disciplină, se scrie în ziarele din capitală că a fost exclus din partid încă Duminică la 19 cor,

Cât privește prefecții și directorii ministeriali, se anunță din capitală că aceștia au fost rugați telegrafic de d. Iorga să rămână la posturile lor.

Ziarul Curentul, în ediția specială de Luni 20 cor. scrie că d. N. Titulescu ar intenționa să demisioneze din diplomație. Aceasta probabil în urma nereușitei demersurilor d-sale pentru realizarea coaliției și din pricina atacurilor presei averscane și a celorlalte partide mici.

În cele din urmă aflăm că D. Iorga a cerut d-lui Maniu conlucrarea parlamentului actual cu noul guvern intențiuinea noului prim ministru fiind să nu disolve parlamentul. Suntem informați din aceeaș sursă că d. Maniu n'a făcut nici o promisiune, lăsând chestiunea pendinte de hotărârea conducerii partidului.

Din Chișineu-Criș.

Societatea de îndiguire a județului Arad și cea numită Crișul-Alb-Inferior ambele cu sediul în Chișineu-Criș și sub președinția Dlui Dr Emil Veliciu Senator de Arad, având în vedere situațiunea grea economică a vremurilor de azi, au hotărât în unanimitate să scadă cotizațiile anuale a populațiunii riveriene cu 50% jumătate față

de anul trecut și în consecință să se modifice bugetul conform taxelor astfel reduce.

Avem credința, că Ministrul Lucrărilor Publice va aprecia și aproba aceste drepte hotărâri, cari au produs o mare ușurare și mângâiere în rândul populației din Chișineu-Criș și jur.

Mii de țărani în fața unui mare dezastru.

Chestia cu sanarea institutului „Victoria“ și celor în legătură cu ea, înaintează foarte cu greu. Unii dintre d-nii deponenți, stăpâniți de egoism, se folosesc de o tactică, care conduce cu siguranță la dezastru mii de țărani, îndatorii la aceste bănci.

În criza, prin care trecem, apucăturile de speculă, sunt asemănătoare unei crime, de care trebuie să se înfiorozeze ori ce om cu suflet nobil.

Nu cred capabili de aceasta faptă pe toți d-nii deponenți, cari până de prezent n'au semnat moratoriul. Către

aceștia mă adresez cu rugamintea, apelând și la sentimentele lor de umanitate, să grăbiască cu semnarea moratorului, pentru că se apropie ora 12, după care toate regretele nu vor avea nici un rost. În acest caz însă, vom pretinde publicarea numelui celorce, prin nesemnarea moratorului, au adus dezastrul înfiorător asupra nefericitorilor debitori, precum și păgubirea deponenților, cari își pierd tot câștigul lor economic și o viață întreagă.

I. Grosorean.

Primăria comunei Luguzău.
No; 651/1931.

Publicațiune.

Primăria comunei Luguzău deschide licitație publică pe ziua de 30 Aprilie 1931 orele 10 (la fața locului adica în pădurea comunală) alor 150 grămezi crengi. Aceasta licitație se va ține în conformitate cu art. 88 — 110 din legea contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic la Primăria comunei.

Luguzău, 8 Aprilie 1931.

Primăria:

Interpelarea dlui protopop Mihai Cosma deputat, referitoare la aplicarea reformei agrare în județul Arad.

Redăm mai jos cuvântarea dlui protopop Mihai Cosma, deputat național-tărănist rostită la 30 Martie a. c. în Cameră, cu privire la modul cum s'a aplicat în județul nostru reforma agrară:

Dl. M. Cosma: Domnule președinte domnilor deputați, țărani noștri din județul Arad cu o răbdare demnă de toată admirația au așteptat, ca multe nedreptăți și ilegalități ce s'au făcut cu aplicarea reformei agrare sub guvernările liberale și averescană (zgomot, întreruperi pe băncile partidului național-liberal) să fie remediate în măsura posibilității de guvernul național-tărănesc.

Trebuie să aduc aci tributul nostru de recunoștință d-lui ministru Mihalache și d lui subsecretar de stat Potârca, la care am aflat o largă înțelegere și cea mai mare bunăvoință față de țărani și de interesele lor. Prea mult nu s'a putut face pentru că nu odată ne-am izbit de autoritatea lucrului judecat și uneori comitetul agrar a dat deciziuni atât de curioase și neașteptate încât nu mai știam cum să liniștim pe țărani.

Așa că de multe ori văzând deciziunile cari s'au dat în materie de expropriere și improprietărire, fără să vrei, îți vine în minte o anumită frază dintr'o satiră a lui Eminescu.

În Cele mai multe comune, deși era pământ îndestulător, s'a fixat lotul tip. de 2 și 3 jugăre, așa că aurămas rezerve de stat aproape în tot locul, pe care apoi a fost nu odată colonizați țărani proprietari de pământ în alte părți, dar cari au plătit avocaților pentru această colonizare, fiecare câte 10.000 lei și mai mult.

Altădată rezervele acestea de stat au fost date partizaulor politici, în schimbul altor terenuri neproductive, neasemănând inferioare atât în ce privește calitatea cât și în ce privește valoarea. Uneori, s'au împărțit parcele mai mici și s'au vândut pe prețuri derizorii la învățători, preoți, avocați, ingineri și alți aderenți politici de ai Partidului, la putere, cari nu aveau nimic comun cu plugăritul.

D. Leonte Moldovan: Dar legea a fost făcută din timpul Consiliului Dirigent.

D. M. Cosma: Dar nu Consiliul Dirigent a aplicat o! Aceste pământuri au fost vândute mai pe urmă acelor plugari cari ne mai având alt pământ l-au cumpărat de cele mai multe ori cu bani de împrumut dela bănci și dela cămătari. Deadreptul țărănilor aceste rezerve de stat au fost vândute numai prin intermediul unor avocați cari au luat, ca onorar, sume mai mari decât acelea pe cari lea primit statul, ca preț al pământului.

D. M. Negură: Domnule Cosma, prin modificarea unor texte din legea agrară, domnul ministru al agriculturii spune că în Ardeal, făcându-se improprietărire așa de perfect, această lege nici nu privește improprietăririle din Ardeal. Or, d-ta vii acuma și-l contrazici.

D. M. Cosma: Domnule deputat, în general, da; iar pentru felul cum domnul Mihalache a înțeles să aplice

legea agrară în Ardeal — noi i am adus aci recunoștința noastră.

Dar eu aduc aci numai unele cazuri în comunele Cermeiu și Apatiu s'au vândut 600 jugăre cu 2000 lei jugărul, iar avocații au încasat 1.200.000 lei, ca onorar pentru întreaga întindere vândută. În comuna Răpsig s'au vândut la țărani 60 de jugăre (și a fost bine că s'a vândut) cu câte 1850 lei jugărul iar avocatul, a încasat 10.150, lei de jugăr.

În comuna Zărând s'a vândut, fără licitație publică cu 50.000 lei unele supraedificări din proprietatea ministerului agriculturii, pentru care imediat cumpărătorii au încasat peste 1.000.000 lei.

Dar cecece mă îndeamnă să vin acum, la sfârșit de sesiune, cu o interpelare, sunt două decizii mai recente ale Comitetului agrar.

Întâi, cazul comunei Ineu. În această comună proprietarul Soimoși are o minunată pădure de șes, numită „Balta“, în întindere de 900 jugăre, valorând mai multe zeci de milioane, — iar acum câțiva ani comisiunea de ocol a expropriat-o, atribuindu-o comunei Ineu ca pădure comunală. În apel, la comisiunea județeană delegații țărănilor fără știrea și avizul îndreptățitorilor, au renunțat în ziua debaterii la această pădure, cerând o alta... ne asemănând mai inferioară în toate privințele.

Atunci, cei îndreptății au făcut denunț la Parchet împotriva delegaților, cari au scăpat de penalitate, de oarece eh iar în cursul cercetărilor li s'a aplicat amnestia și procedura s'a sistat.

Acum un an țărani din Ineu și din alte comune au cerut din nou exproprierea pădurii și acordarea ei ca pădure comunală.

Comisiunea de ocol cu majoritate de voturi a expropriat din nou pădurea și a atribuit-o ca pădure comunală țărănilor din cele patru comune și anume: Ineu, Ineu-Colonie, Gurba și Cermeiu.

Comisiunea județeană, cu majoritate de voturi a reformat însă hotărârea comisiunii de ocol și a lăsat pădurea întreagă proprietarului.

Comitetul agrar, la 12 Martie a. c., numai că a aprobat această sentință a comisiunii județene, lăsând toată pădurea proprietarului, dar i-a mai dat încă vreo 250 de jugăre din altă pădure „Rovine“ dată de mult comunei Chereș ca pădure comunală.

Celalalt caz este a comunei Măne-rău. În această comună s'a expropriat 180 de jugăre dela cei doi coproprietari, soția lui Zechmeister și soția lui Hugo Hermann. Comisiunea județeană a aprobat hotărârea. Proprietarul a făcut recurs la Comitetul agrar. Sătenii, prin avocatul lor, au cerut să li se dea această pădure ca pădure comunală. Forurile competente au judecat, ministerul a aprobat hotărârea lor și în toamna anului trecut țărani au fost puși în posesia, după ce au plătit avocatului 80.000 lei.

La 21 Februarie a. c., Comitetul agrar redă însă pădurea proprietarilor,

Continuarea în pagina 10-a

Citiți și răspândiți
„Românul“

Continuare din pagina III

iar țărani au rămas și fără pădure și și fără cei 80.000 lei plătiți avocatului ba mai mult, sunt și amenințați să li se facă proces de proprietari pentru lemnele tăiate.

Prin urmare, ca să-mi pot desvolta interpelarea... (intrerupere)

La începutul sesiunii viitoare, căci vom fi și atunci aci (aplauze pe băncile majorității).

D. Iustin Stănescu: Faceți demagogie.

D. M. Cosma: Dece ne judecați la fel ca pe dv. Noi nu știm să facem demagogie, ci venim aci și spunem numai adevărul.

Prin urmare, ca să-mi pot desvolta interpelarea, privitor la încălcările făcute cu aplicarea reformei agrare în județul Arad, rog pe domnul ministru al agriculturii și domeniilor să-mi pună la dispoziție prin Biroul Camerei, următoarele dosare:

1. Toate actele referitoare la rezervele de stat, rămase după expropriere în județul Arad, și la schimbările și vânzările care s'au făcut cu aceste rezerve dela 1923 până azi.

D. M. Negură: Pentru că nu mai este timp, să vă puteți desvolta interpelarea, ar fi mai bine să vorbiți acum mai pe larg, de această chestiune.

D. M. Cosma: Nu pot răpi prea mult timpul adunării și am nevoie de dosare pentru a putea desvolta această interpelare:

Rog să mi se pună la dispoziție:

2. Dosarul cu privire la vânzarea supraedificatelor proprietatea ministerului agriculturii din comuna Zărand.

3. Dosarul cu privire la exproprierea pădurilor „Balta și Rovine” a proprietarului Ludovic Solymossy domiciliat în comuna Mocrea.

4. Dosarul privitor la exproprierea pădurii soției lui Zechmeister și soției lui Hugo Hermann din comuna Mănerău.

Onorată Cameră, cer aceste dosare, ca îndată la începutul sesiunii viitoare, să-mi pot desvolta interpelarea, să arăt cum, sub scutul influențelor politice, unii oameni au intervenit în aplicarea reformei agrare în jud. Arad, reforma de mare interes și național și social, cea mai însemnată reformă care, oricum, este privită ca o răsplătă a multelor nedreptăți suferite de „robii pământului” în trecut și pentru sângerele vărsat și viețile jertfite în războiul mondial. Țin această datorie mea față de opinia publică, față chiar de noi, dar mai cu seamă față de bleții țărani, pentru cari ultima și întregă lor nădejde a fost partidul național-țărănesc, și pe cari noi totdeauna i-am ajutat, cu tot sufletul și cu toată căldura dragostei noastre. Iar dacă, uneori, nu i-am putut ajuta, așa cum am voit să se știe, că aceasta s'a întâmplat nu din vina noastră (aplauze pe băncile majorității).

Logodnă. Prietenul nostru d. Dr. Ion Pescariu medic în Arad, a logodit pe d-șoara Tulia Vașian fiica d-lui protopop Traian Vașian din localitate. Călduroase felicitări!

Comunicăm cetitorilor că pricina întârzierii apariției ziarului nostru este că am așteptat rezolvirea crizei politice.

SPANIA a fost declarată

Alegeri cu urmări fatale. Republică. Regele abdică. Se declară republica. Republicanii cu drapelul roșii sau — codița comunismului.

Săptămâna trecută au avut loc în Spania alegerile comunale. Lupta urma să se dea între monarhiști și republicani. A fost o luptă foarte grea din care monarhiștii au eșit zdrobiți complet, mai cu seamă că dela alungarea dictatorului Primo de Rivera, republicării au câștigat teren în Spania. În urma alegerilor comunale din săptămâna trecută, când republicanii au obținut majoritatea voturilor, conducătorii lor au dat un comunicat prin care roman guvernul să tragă consecințele acestor alegeri, deci să demisioneze, căci altfel nu garantează de liniștea poporului care abia e ținut în frâu.

Cu toate acestea, guvernul regal n'a demisionat imediat. Acest fapt a nemulțumit populația care s'a răscolat, alungăm guvernul și instalăm un guvern de republicani, cari la rezeală au și ales președinte al republicii spaniole în persoana lui Zamorra.

Acesta, imediat după instalarea lui, s'a prezentat regelui Alfons XIII. și i-a cerut să abdice, ceea ce acesta a și făcut. După ce președintele a avut termen de 4 ore să părăsească Spania. Regele a luat ultimele dispoziții referitor la plecarea familiei sale și luni dimineața a plecat cu automobilul spre Cartagena unde s'a imbarcat pe un vapor cu direcția spre Anglia. Familia sa a plecat Marți dimineața cu expresul spre Paris, urmând ca de aci să treacă în Anglia.

Dela izbucnirea revoluției, străzile Madridului, capitalei Spaniei, sunt pline de revoluționari cari cântă cântece revoluționare, agitând drapelul roșii. La un monument dat, revoluționarii s'au adunat înaintea închisorii centrale cerând eliberarea tuturor deținuților. Directorul închisorii s'a opus, dar fiind amenințat că închisoarea va fi aprinsă, și cedat.

Unele ziare din streinătate scriu, că bolșevicii din Rusia nu sunt streini de revoluția din Spania, spunând că aceasta e prima țară europeană prin care se începe bolșevizarea Europei și pe urmă a întregii.

Ziarele americane, în general se bucură de noua republică, regretând în același timp alungarea regelui Alfons, care era un om foarte bun, dar nu corespundea ca rege.

Ziarele fasciste dela Roma, privesc, cu îngrijorare evenimentele din Spania și până acum nu au luat nici o atitudine.

Gazetele franceze, e și natural, regretă plecarea regelui Spaniei, pentru că era să de sânge francez, dar totuși se bucură de victoria democrației Spaniole.

Ziarele noastre au scris până acum foarte puțin.

Prin abdicarea regelui Alfons XIII, Spania e a 13-a țară a cărei tron se prăbușește

S. Roșcu.

Paștile la temnița din Arad.

Credincioasă tradițiilor, D-na Maria Botiș, Președinta Societății de Crucea Roșie filiala Arad, a ținut și în anul acesta să reamintească deținuților dela Penitenciarul județan din Arad, că sfintele sărbători ale Invierii trebuie să fie prilej de reconfortare sufletească și pentru dânsii. În ziua primă de Pașta D-sa însoțită de D-na și D-l Bene și de către D-l consilier Const. Popa, a distribuit arestaților cozonaci și ouă înroșite, vorbindu-le despre marele act al rescumpărării pe care-l simbolizează această sărbătoare creștinească și căutând a picura în sufletele chinuite de remușcări, nădejdea reinvierii lor spre o viață ferită de păcate. La fel au ținut cuvântări moralizatoare și instructive Doamna Bene și D-l Popa. Cuvintele de îmbărbătare au produs o vie emoție în sufletele deținuților.

Direcțiunea penitenciarului aducând D-nei Botiș și însoțitorilor D-sale cele mai vii mulțumiri pentru frumoasa lor acțiune de caritate și misiune creștinească, mulțumește în același timp și D-lui Primprocuror C. Vulpe, pentru lămuririle donate cu prilejul Invierii Domnului capelei ortodoxe din Penitenciar, deasemenea Doamnei Dr. A. Raicu și Doamnei Ing. A. Grama pentru alimentele trimise deținuților de Sf. Paște.

Un cuvânt de laudă pentru D-nul Buzgan, directorul penitenciarului care, nu se preocupă numai de supravegherea trupei de deținuți ci exploată fiecare prilej pentru a le descrie în suflete perspective spre o mai creștinească viață.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Se caută un servitor.

Cercul de lectură a funcționarilor cfr din strada Virginia Hotăran No. 24 a deschis concurs pentru ocuparea serviciului de servitor care va avea locuință în natură și luminat gratuit și care să curețe localurile cercului, să măsoare beuturile ce se vind la cerc având beneficii după toate venitele. Cei cari doresc a intra în serviciul cercului sunt rugați a-și înainta ofertele în plic închis și sigilat pe adresa d-lui Petru Duma la oficiul de comandă dela stația Arad până mai târziu la 7 Mai ac. ora 10 am. urmând a depune în numerar o garanță de 5000 Lei. Informații mai detaliate se primesc la d. Duma.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SOC. STUD. „ROMÂNIA JUNĂ” DIN VIENA, a ales pt. anul 1930/31 următorul comitet executiv.

Semestr. de iarnă:

Președ: **Romulus Boilă**
Vice Președ: **Vlad Liteanu**
Secr. general: **Silviu Iurcu**
Bibliotecar: **Iustin Ardelean N. (Boldur)**
Cassier: **Augustin Silaghi**
Econom: **Ionel Tomuția**
Comisia Literară: **Valer Bărtoai, Iustin Ardelean Elena Pinciu**

Semestr. de Vară:

Președ: **Romulus Boilă**
Vice Președ: **Vlad Liteanu**
Secr. general: **Silviu Iurcu**
Bibliotecar: **N. Boldur**
Cassier: **Ionel Tomuția**
Econom: **Gh. Botezatu**
Comisia Literară: **Valer Bărtoai, Ileana Boila, Asta Ivanovicu**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ULTIMA ȘTIRE

Când punem ziarul sub tipar, se știe în Arad că guvernul Iorga ar fi demisionat. In neputință de a controla sursa, dăm știrea cu rezerva cuvenită.

Continuare din pagina III-a

EXPOZIȚIA Muzeului Camerei de Agricultură a Jud. Arad.

giunile de deal împădurite și cele de șes. Anume, până când la câmp băntuiau cu duiumul insectele, până atunci prin regiunile de deal nici că să pomenea de omizi sau orice alte insecte stricătoare pomiculturii.

Cauza? evident — este numărul de pasări folositoare care se așează cu predilecție prin regiunile păduroase, având la dispoziție toate cele necesare pentru a se putea încuibări, spori și întreține în ticnă.

Din acest punct de vedere plecând, ne-am ocupat mereu cu gândul cum am putea face posibil ca să propagăm cu succes necesitatea pregătirii terenului pentru a atrage și prin satele dela șes și regiunile neimpădurite a pasărilor folositoare în agricultură singure în măsură să-i dea agriculturii sprijinul necesar în munca sa de salvarea recoltei.

Și astfel s'a luat hotărârea din partea Camerei ca pentru acest scop, cu ajutorul unei subvențiuni să încredințeze pe Directorul ei Dl. Nicolae Popescu Ing. Agr. Insp. împreună cu Dl. Profesor Francisc Balazs cu înjghe barea unui muzeu, întocmit special pentru a propaga cu ușurință cunoștințele detaliate, relativ la ocrotirea pasărilor folositoare în agricultură.

Acest muzeu după o muncă mai îndelungată a și fost terminat. El cuprinde un număr de peste 600. obiecte diferite de specialitate, așezate în grupuri după însemnătatea lor.

Camera pentru a putea da posibi-

litate ca acest muzeu să poată fi văzut de public cât mai numeros, aranjează pentru zilele dela 23 Aprilie până la 6. Mai a. c. o expoziție în sala mică a Palatului Cultural din Arad unde va expune întreg complexul de obiecte adunate.

Muzeul fiind foarte frumos pregătit și instructiv se merită să fie văzut de toți cei ce se interesează de gospodăria lor proprie.

Expoziția va fi deschisă în fiecare zi dela ora 8—1. înainte de amiază și dela 3—8. după amiază.

Pentru ca micii agricultori și autoritățile școlare să poată cerceta în mod cât de mare această expoziție, Camera a hotărât ca să le asigure intrarea liberă în sală bineînțeles în baza unei legitimațiuni ridicată dela biroul Camerei.

Sfătuim deci pe toți agricultorii și întreg publicul să cerceteze necredincionat acest muzeu.

Direcțiunea Camerei Agricol.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX